

**ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСНА РАДА
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ПРАВА
ІМЕНІ ЛЕОНІДА ЮЗЬКОВА**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення методичної ради університету
29 серпня 2024 року,
протокол № 1.

Перша проректорка, голова методичної ради
університету, кандидатка наук з державного
управління, доцентка

_____ Ірина КОВТУН
29 серпня 2024 року

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ

з навчальної дисципліни

«ІНФОРМАЦІЙНЕ ПРАВО»

**для підготовки на першому освітньому рівні
здобувачів вищої освіти ступеня бакалавр**

за спеціальністю 081 Право

галузі знань 08 Право

заочна форма навчання

Розробник навчально-методичних матеріалів:

Доцентка кафедри конституційного,
адміністративного та фінансового права,
кандидатка юридичних наук, доцентка
27 серпня 2024 року

_____Ірина СТОРОЖУК

СХВАЛЕНО:

Рішення кафедри конституційного,
адміністративного та фінансового права
28 серпня 2024 року, протокол № 1.

_____Олександр БУХАНЕВИЧ

Завідувач кафедри,
доктор юридичних наук, професор
28 серпня 2024 року

_____Віктор ЗАХАРЧУК

Декан юридичного факультету, кандидат
юридичних наук, доцент
28 серпня 2024 року

ПОГОДЖЕНО:

Рішення методичної ради університету
29 серпня 2024 року, протокол № 1.

Голова методичної ради університету,
кандидатка наук з державного управління,
доцентка
29 серпня 2024 року

_____Ірина КОВТУН

Обліковий обсяг – 1,8 ум. др. арк.

ЗМІСТ

Стор.

1.	Структура вивчення навчальної дисципліни	–	4
	1.1. Тематичний план навчальної дисципліни	–	4
	1.2. Лекції	–	4
	1.3. Семінарські (практичні, лабораторні) заняття	–	5
	1.4. Самостійна робота студентів	–	6
	1.5. Індивідуальні завдання	–	17
	1.6. Підсумковий контроль	–	18
2.	Схема нарахування балів	–	18
3.	Рекомендовані джерела	–	21
4.	Інформаційні ресурси в Інтернеті	–	28

1. Структура вивчення навчальної дисципліни

1.1. Тематичний план навчальної дисципліни

№ теми	Назва теми	Кількість годин											
		Денна форма навчання						Заочна форма навчання					
		Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
			Лекції	Сем. (прак).	Лабор.	Ін. зав.	СРС		Лекції	Сем. (прак).	Лабор.	Ін. зав.	СРС
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1.	Становлення та розвиток інформаційного суспільства	10	2	2	–	–	6	8	–	–	–	–	8
2.	Поняття інформаційного права України	10	2	1	–	–	6	10	1	–	–	–	9
3.	Правове регулювання обігу інформації в Інтернет-мережі	10	2	1	–	–	6	11	1	–	–	–	10
4.	Інформаційна діяльність: поняття та види. Державна інформаційна політика	10	2	4	–	–	6	9	2	2	–	–	5
5.	Інформаційна культура як об'єкт інформаційного права	10	2	2	–	–	6	9	–	–	–	–	9
6.	Правове регулювання електронної комерції	10	2	2	–	–	6	8	–	–	–	–	8
7.	Інформаційна безпека як об'єкт інформаційного права	10	2	2	–	–	6	11	2	2	–	–	7
8.	Юридична відповідальність за інформаційні правопорушення	10	2	2	–	–	6	13	2	–	–	–	11
9.	Правове регулювання інформаційних відносин в сфері міжнародного права	10	2	2	–	–	6	11	2	2	–	–	7
	Усього годин:	90	18	18	–	–	54	90	10	6	–	–	74

1.2. Лекції

№ з/п	Назва і план теми	Кількість годин
1	2	3
		заочне
1.	Поняття інформаційного права України	2
1.1. 1.2. 1.3. 1.4. 1.5.	Поняття інформації та інформаційного суспільства. Поняття інформаційного права як галузі права. Предмет і метод інформаційного права. Принципи інформаційного права. Джерела інформаційного права	
2.	Інформаційна діяльність: поняття та види. Державна інформаційна політика.	2
2.1. 2.2. 2.3. 2.4.	Основні напрямки інформаційної діяльності. Основні види інформаційної діяльності. Електронне урядування. Поняття, сфери його прояву. Інформаційна політика держави.	
3.	Інформаційна безпека як об'єкт інформаційного права	2
3.1. 3.2. 3.3.	Інформаційна безпека: поняття, суть і напрямки. Характеристика основних видів інформаційної безпеки. Правовий аспект інформаційної безпеки.	
4.	Юридична відповідальність за інформаційні правопорушення	2
4.1. 4.2.	Поняття юридичної відповідальності за інформаційні правопорушення. Характеристика окремих видів інформаційно-правової відповідальності – Адміністративна відповідальність за інформаційні правопорушення. Інформаційний проступок – Цивільно-правова відповідальність за інформаційні правопорушення Інформаційний делікт – Кримінальна відповідальність за злочини в інформаційній сфері. Інформаційний злочин. – Дисциплінарно-інформаційна відповідальність	
5.	Правове регулювання інформаційних відносин в сфері міжнародного права	2
5.1. 5.2. 5.3.	Поняття міжнародного інформаційного права. Міжнародне право і інтернет. Зародження транснаціонального кіберправа.	
	Усього	10

1.3. Семінарські заняття

Семінарське заняття 1

Тема 4. Інформаційна діяльність: поняття та види.

Питання для усного опитування та дискусії

- 4.1. Зміст поняття "інформаційна діяльність".
- 4.2. Основні види інформаційної діяльності.

4.3. Напрями інформаційної діяльності.

Аудиторна письмова робота

Виконання студентами тестових завдань з питань теми заняття.

Усна дискусія

Інформаційна війна.

ЗМІ як інструмент інформаційного впливу на суспільство.

Проблеми реалізації видів інформаційної діяльності (створення інформації, збирання інформації, одержання інформації, зберігання інформації, використання інформації, поширення інформації, охорона інформації та захист інформації).

Методичні рекомендації

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: інформаційна діяльність, доступ до інформації, електронна держава, створення інформації, збирання інформації, одержання інформації, зберігання інформації, використання інформації, поширення інформації, охорона інформації та захист інформації.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах:

Основними напрямками інформаційної діяльності є: політичний, економічний, соціальний, духовний, екологічний, науково-технічний, міжнародний тощо.

Держава зобов'язана постійно дбати про своєчасне створення, належне функціонування і розвиток інформаційних систем, мереж, банків і баз даних всіх напрямках інформаційної діяльності. Держава гарантує свободу інформаційної діяльності в цих напрямках всім громадянам та юридичним особам в межах їх прав і свобод, функцій і повноважень.

Основними видами інформаційної діяльності є одержання, використання, поширення та зберігання інформації. Одержання інформації – це набуття, придбання, накопичення відповідно до чинного законодавства України документованої або публічно оголошеної інформації громадянами, юридичними особами або державою.

Використання інформації – це задоволення інформаційних потреб громадян, юридичних осіб і держави.

Поширення інформації – це розповсюдження, обнародування, реалізація у встановленому законом порядку документованої або публічно оголошеної інформації.

Зберігання інформації – це забезпечення належного стану інформації та її матеріальних носіїв.

Одним з видів інформаційної діяльності держави є запровадження електронного урядування. Електронний уряд не обмежується взаємовідносинами держави з громадянами (або бізнесом). Він також має і внутрішній прояв, а саме діяльність державних органів влади і управління повинна базуватись на використанні електронних технологій в рамках процесу надання державних послуг.

Семінарське заняття 2

Тема 7. Інформаційна безпека як об'єкт інформаційного права

Питання для усного опитування та дискусії

7.1. Інформаційна безпека: поняття, суть і напрямки.

7.2. Суб'єкти та об'єкти інформаційної безпеки.

7.4. Характеристика основних видів інформаційної безпеки.

7.3. Правовий аспект інформаційної безпеки.

7/4. Безпека в інтернеті. Забезпечення безпеки інформації та інформаційних ресурсів.

Аудиторна письмова робота

Виконання студентами тестових завдань з питань теми заняття.

Усна дискусія

Поняття інформаційної зброї.

Слабкі і сильні сторони інформаційної безпеки нашої держави.

Небезпеки для інформаційної безпеки держави, суспільства та особи
Безпека дітей в інтернеті.
Позитивні та негативні сторони контролю за режимом доступу до інформації.

Методичні рекомендації

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: інформаційна безпека, суб'єкт інформаційної безпеки.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах:

Масове впровадження нових технічних засобів. Геополітичні парадигми у розумінні глобальних соціотехнічних систем. Культура інформаційної безпеки, культура організації інформаційної безпеки. Сутність теорії інформаційної безпеки. Суб'єкти інформаційної безпеки. Класифікація суспільних відносин щодо безпеки інформації.

Інформаційна безпека за сферою застосування поділяється на:

- інформаційну безпеку держави;
- інформаційну безпеку організації;
- інформаційну безпеку особи.

Інформаційна безпека забезпечується з урахуванням

принципів забезпечення. Основними принципами забезпечення національної безпеки є:

- пріоритет прав і свобод людини та громадянина;
- верховенство права;
- пріоритет договірних (мирних) засобів у розв'язанні конфліктів;
- своєчасність і адекватність заходів захисту національних інтересів реальним і потенційним загрозам;
- чітке розмежування повноважень і взаємодія органів державної влади у забезпеченні національної безпеки;
- демократичний цивільний контроль над Воєнною організацією держави та іншими структурами в системі національної безпеки;
- використання в інтересах України міждержавних систем і механізмів міжнародної колективної безпеки.

Національна безпека України забезпечується шляхом проведення виваженої державної політики відповідно до прийнятих в установленому порядку доктрин, концепцій, стратегій і програм у політичній, економічній, соціальній, воєнній, екологічній, науково-технологічній, інформаційній та інших сферах.

Поняття та види інформаційної зброї. Інформаційна зброя як комплекс програмних і технічних засобів, призначених для контролю інформаційних ресурсів об'єкта впливу і втручання в роботу його інформаційних систем.

Напрямки інформаційної безпеки. Людський фактор в організації інформаційної безпеки. Теорія організації захисту інформації. Вираховування якісних індивідуально- і соціально-психологічних, моральних, етичних та інших особистих характеристик людей, задіяних у системі захисту інформації при формуванні конкретної системи технічного захисту.

Семінарське заняття 3

Тема 9. Правове регулювання інформаційних відносин в сфері міжнародного права

Питання для усного опитування та дискусії

- 9.1. Поняття міжнародного інформаційного права.
- 9.2. Міжнародне право і інтернет.
- 9.3. Зародження транснаціонального кіберправа.

Аудиторна письмова робота

Виконання студентами тестових завдань з питань теми заняття.

Усна дискусія

Роль міжнародного права у забезпеченні розвитку Інтернету.

Міжнародно-правові основи регулювання телекомунікаційних послуг.

Методичні рекомендації

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: інтернет, кіберправо, міжнародне інформаційне право.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах:

Вплив міжнародного права на формування інформаційного права України. Нова інституція — міжнародне інформаційне право світової інформаційної цивілізації. Глобальна комп'ютеризація через Інтернет. Принципи міжнародного інформаційного права. Юридична когнітологія. Правова кібернетика. Правова інформатика. Міжнародне співробітництво у сфері інформаційних відносин. Міжнародні договори в сфері інформаційних правовідносин.

Законодавчі акти, що визначають участь України у міжнародних інформаційних відносинах: «Про ратифікацію Статуту і Конвенції Міжнародного союзу електрозв'язку» (від 15 липня 1994 р.); «Про ратифікацію Угоди про співробітництво в галузі охорони авторського права і суміжних прав» (від 27 січня 1995 р.); «Про приєднання України до Бернської конвенції про охорону літературних і художніх творів (Паризького акта від 24 липня 1971 р., зміненого 2 жовтня 1979 р.)» (від 31 травня 1995 р.). Спеціальні нормативні акти, які є міжнародними стандартами суспільних інформаційних відносин: Конвенція № 108 Ради Європи «Про захист фізичних осіб при автоматизованій обробці даних» (від 28 січня 1981 р.); Директива 95/46/ЄС «Про захист фізичних осіб при обробці персональних даних і вільного обігу цих даних» (від 24 жовтня 1995 р.); Директива 97/66/ЄС «Про обробку персональних даних і захист приватності у телекомунікаційному секторі та рекомендації щодо захисту даних в інформаційних супермагістралях».

Міжнародна діяльність України в галузі захисту інформації. Закон України «Про захист інформації в автоматизованих системах». Установлення взаємозв'язків з автоматизованими системами інших держав з метою обробки, обміну, продажу, купівлі відкритої інформації. Закон України «Про ратифікацію Угоди між Урядом України та Урядом США про захист технологій, пов'язаних із запуском Україною ліцензованих США комерційних космічних апаратів» (від 4 грудня 1998 р.). Розвиток транскордонних економічних відносин. Всесвітня організація інтелектуальної власності (ВОІВ) та Світова організація торгівлі (СОТ) (Угода ТРІПС).

1.4. Самостійна робота студентів

Тема 1. Становлення та розвитку інформаційного суспільства

Завдання 1. Проаналізувати інформацію як категорію інформаційного права.

Завдання 2. Встановити поняття та сутність інформатизації.

Завдання 3. Охарактеризувати загальні властивості інформації.

Завдання 4. Визначити основні риси інформаційного суспільства.

Завдання 5. Обґрунтувати роль інформації в суспільних відносинах на різних історичних етапах розвитку суспільства.

Завдання 6. Дослідити розвиток технологій та їх вплив на інформаційні процеси.

Завдання 7. Визначити міжгалузевий зв'язок інформаційного права.

Завдання 8. Вирішити тестові завдання:

8.1. Ким встановлюються єдині вимоги до виготовлення, обліку, користування, зберігання, схоронності, передачі та транспортування матеріальних носіїв секретної інформації?

- А) Кабінетом Міністрів України;
- Б) Верховною Радою України;
- В) Президентом України.

8.2. Термін дії дозволу на провадження діяльності, пов'язаної з державною таємницею, встановлюється Службою безпеки України і не може перевищувати:

- А) 5 років;
- Б) 10 років;
- В) 3 років.

8.3. Чи гарантує держава всім суб'єктам інформаційних відносин рівні права і можливості доступу до інформації?

- А) ні;
- Б) так.

8.4. Суб'єктами владних повноважень є:

- А) орган державної влади, орган місцевого самоврядування, інший суб'єкт, що здійснює владні управлінські функції відповідно до законодавства, у тому числі на виконання делегованих повноважень;
- Б) органи державної влади та органи місцевого самоврядування;
- В) орган державної влади та інший суб'єкт, що здійснює владні управлінські та неуправлінські функції відповідно до законодавства, у тому числі на виконання делегованих повноважень.

8.5. Акредитація журналіста, працівника засобу масової інформації здійснюється:

- А) безоплатно на підставі його заяви або подання засобу масової інформації;
- Б) безоплатно на підставі його заяви та подання засобу масової інформації;
- В) платно на підставі його заяви або подання засобу масової інформації.

8.6. Суб'єктами інформаційних відносин є:

- А) фізичні особи та юридичні особи; об'єднання громадян;
- Б) фізичні особи та юридичні особи; об'єднання громадян; суб'єкти владних повноважень;
- В) фізичні особи; об'єднання громадян; суб'єкти владних повноважень.

8.7. Статистична інформація – це:

- А) документована інформація, що дає кількісну характеристику масових явищ та процесів, які відбуваються в економічній, соціальній, культурній та інших сферах життя суспільства;
- Б) відомості та/або дані, які розкривають кількісні, якісні та інші характеристики товару (роботи, послуги);
- В) документована інформація, що дає якісну характеристику масових явищ та процесів, які відбуваються в економічній, соціальній, культурній та інших сферах життя суспільства.

8.8. Конфіденційною є інформація:

- А) про фізичну особу, а також інформація, доступ до якої обмежено фізичною або юридичною особою, крім суб'єктів владних повноважень;
- Б) про фізичну особу, юридичну особу та суб'єктів владних повноважень, а також інформація, доступ до якої обмежено фізичною або юридичною особою;
- В) про фізичну особу та суб'єктів владних повноважень, доступ до якої обмежено фізичною, юридичною особою або суб'єктом владних повноважень.

8.9. Офіційна державна статистична інформація:

- А) підлягає систематичному оприлюдненню;
- Б) не підлягає систематичному оприлюдненню;
- В) підлягає систематичному оприлюдненню лише у випадках, передбачених законом.

8.10. Основними видами інформаційної діяльності є:

- А) створення, збирання, одержання, зберігання, використання, поширення, охорона та захист інформації;
- Б) створення, збирання, поширення, охорона та захист інформації;
- В) збирання, одержання, зберігання, використання, поширення та захист інформації.

Питання для самоконтролю

- Які принципи інформатизації Ви знаєте?
- Які напрями формування інформаційного суспільства?
- Які етапи можна виділити в процесі розвитку інформатизації суспільства?
- Які основні сфери формування інформаційного суспільства?
- Що можна віднести до першого засобу комунікації?
- В яких країнах вперше з'явилися проекти електромеханічних й електронних пристроїв, націлених на виконання масових обчислень?
- В якому році з'явився перший персональний комп'ютер IBM PC?
- Розкрийте зміст поняття «масове виробництво молекулярного комп'ютера».
- Назвіть п'ять основних етапів інформатизації суспільства.

Тема 2. Поняття інформаційного права України

Завдання 1. Розкрити поняття інформаційного права та об'єкт інформаційного права.

Завдання 2. Дослідити предмет інформаційного права.

Завдання 3. Охарактеризувати метод інформаційного права.

Завдання 4. Проаналізувати систему та джерела інформаційного права.

Завдання 5. Визначити поняття і структуру інформаційних правовідносин.

Завдання 6. Розкрити зміст конституційних засад прав і свобод людини і громадянина в інформаційній сфері.

Завдання 7. Проаналізувати право на інформацію.

Завдання 8. Охарактеризувати право на свободу слова.

Завдання 9. Дослідити право на конфіденційність приватного життя та приватної інформації про особу.

Завдання 10. Вирішити тестові завдання:

10.1. Науково-технічна інформація є:

- А) закритою за режимом доступу;
- Б) відкритою за режимом доступу, якщо інше не встановлено законами України;
- В) відкритою за режимом доступу.

10.2. Чи кожному забезпечується вільний доступ до інформації, яка стосується його

особисто?

А) так, крім випадків, передбачених законом;

Б) ні.

10.3. Чи охороняється право на інформацію законом?

А) так;

Б) ні.

10.4. Чи гарантує держава всім суб'єктам інформаційних відносин рівні права і можливості доступу до інформації?

А) ні;

Б) так.

10.5. Інформація про вплив товару (роботи, послуги) на життя та здоров'я людини:

А) не може бути віднесена до інформації з обмеженим доступом;

Б) може бути віднесена до інформації з обмеженим доступом.

10.6. Порушення законодавства України про інформацію тягне за собою:

А) дисциплінарну, цивільно-правову, адміністративну відповідальність згідно із законами України;

Б) дисциплінарну або кримінальну відповідальність згідно із законами України;

В) дисциплінарну, цивільно-правову, адміністративну або кримінальну відповідальність згідно із законами України.

10.7. Чи можуть суб'єкти інформаційних відносин звільнитися від відповідальності за розголошення інформації з обмеженим доступом?

А) так;

Б) ні;

В) так, якщо суд встановить, що ця інформація є суспільно необхідною.

10.8. Масова інформація – це:

А) інформація, що поширюється з метою її доведення до необмеженого кола осіб;

Б) інформація, що поширюється з метою її доведення як до певного кола осіб, так і до необмеженого кола осіб;

В) інформація, що поширюється з метою її доведення до певного кола осіб.

10.9. Засоби масової інформації - це

А) засоби, призначені для публічного поширення друкованої інформації;

Б) засоби, призначені для публічного поширення друкованої або аудіовізуальної інформації;

В) засоби, призначені для публічного поширення аудіовізуальної інформації.

10.10. За порядком доступу інформація поділяється на:

А) відкриту інформацію та інформацію з обмеженим доступом;

Б) відкриту та закриту інформацію;

В) відкриту, закриту та інформацію з обмеженим доступом.

Питання для самоконтролю

- В якому нормативно-правовому акті вперше «установлюється листова тайна»?
- Хто із вчених вперше запропонував термін «кібернетика» для позначення науки управління людським суспільством?
- В якому році вперше Карл Штейбух використав термін «інформатика»?
- Назвіть основні досягнення М.І. Брагінського в сфері правового забезпечення інформаційних відносин.
- Які фактори впливають на формування інформаційної свідомості?

- Що є метою навчальної дисципліни «Інформаційне право»?
- Розкрийте зміст взаємозв'язку інформаційного права з конституційним правом.
- У чому полягає призначення інформаційного права як науки?
- Які особливості науки інформаційного права в Україні Вам відомі?
- У чому полягає суть встановлюючої функції інформаційного права як науки?

Тема 3. Правове регулювання обігу інформації в Інтернет-мережі

Завдання 1. Проаналізувати структуру правового регулювання інформаційних правовідносин в Інтернет-мережі.

Завдання 2. Дослідити стан правового регулювання інформаційних правовідносин в Інтернет-мережі.

Завдання 3. Охарактеризувати тенденції правового регулювання інформаційних правовідносин в Інтернет-мережі.

Завдання 4. Прокоментуйте та висловіть власну точку зору стосовно перспектив удосконалення правового регулювання інформаційних правовідносин в Інтернет-мережі.

Завдання 5. Вирішіть тестові завдання:

5.1. Інформаційний продукт це:

- а) документована інформація, яка підготовлена і призначена для задоволення потреб користувачів;
- б) документована інформація, що створена органами державної влади;
- в) документована інформація, що створена органами місцевого самоврядування;
- г) інформація, що створена ЗМІ;
- д) немає правильної відповіді.

5.2. Джерелами інформації є передбачені або встановлені законом носії інформації:

- а) документи, інші носії інформації, які являють собою матеріальні об'єкти, що зберігають інформацію, повідомлення засобів масової інформації, публічні виступи.
- б) документи, інші носії інформації, які являють собою матеріальні об'єкти, що зберігають інформацію;
- в) повідомлення засобів масової інформації, публічні виступи.
- г) документи, інші носії інформації, які являють собою матеріальні об'єкти, що зберігають інформацію, повідомлення засобів масової інформації;
- д) немає правильної відповіді.

5.3. Законом України «Про інформацію» до якості інформації висуваються такі вимоги:

- а) корисність, доречність, достовірність; надійність, зрозумілість; порівнянність і стабільність;
- б) простота, державний підхід, економічність;
- в) надійність, зрозумілість;
- г) порівнянність і стабільність;
- д) ефективність, відповідність міжнародним стандартам, багатоплановість.

5.4. Автоматизовані інформаційні системи – це системи для:

- а) обробки, передачі інформації;
- б) пошуку, збирання інформації;
- в) зберігання, накопичення інформації;
- г) всі відповіді правильні;

д) немає правильної відповіді.

5.5. Масова інформація – це:

- а) публічно поширювана друкована та аудіовізуальна інформація;
- б) періодичні друковані видання;
- в) публічно оприлюднена інформація;
- г) інформація про вагу різноманітних тіл;
- д) немає правильної відповіді.

5.6. Конфіденційна інформація – це відомості, які:

- а) знаходяться у володінні, користуванні або розпорядженні окремих фізичних чи юридичних осіб і поширюються за їх бажанням відповідно до передбачених ними умов;
- б) знаходяться у володінні, користуванні або розпорядженні держави і поширюються відповідно законодавства;
- в) знаходяться у володінні, користуванні або розпорядженні приватних осіб і поширюються за їх бажанням відповідно до передбачених ними умов;
- г) знаходяться у володінні, користуванні або розпорядженні окремих юридичних осіб;
- д) немає правильної відповіді.

5.7. До таємної інформації належить інформація, що:

- а) знаходиться у володінні, користуванні або розпорядженні держави і поширюються відповідно законодавства;
- б) містить відомості, які становлять державну та іншу передбачену законом таємницю, розголошення якої завдає шкоди особі, суспільству і державі;
- в) знаходиться у володінні, користуванні або розпорядженні органів державної влади і поширюються відповідно законодавства;
- г) знаходиться у володінні, користуванні або розпорядженні окремої особи, яка обмежує до неї доступ;
- д) немає правильної відповіді.

5.8. Суб'єкти інформаційних відносин в Україні:

- а) громадяни України, юридичні особи, держава, інші держави, їх громадяни, організації, особи без громадянства;
- б) громадяни України, іноземці, особи без громадянства;
- в) фізичні і юридичні особи, держава;
- г) фізичні і юридичні особи;
- д) немає правильної відповіді.

5.9. Учасники інформаційних правовідносин:

- а) виробники, споживачі, поширювачі та зберігачі інформації;
- б) виробники, споживачі та зберігачі інформації;
- в) виробники та споживачі інформації;
- г) поширювачі та зберігачі інформації;
- д) немає правильної відповіді.

5.10. Суб'єкти інформаційних відносин, пов'язаних з функціонуванням інтернет:

- а) інформаційні посередники (провайдери) та споживачі;
- б) інформаційні посередники (провайдери), споживачі та власники Інтернет-ресурсів;
- в) інформаційні посередники (провайдери) та власники Інтернет-ресурсів;
- г) хакери;
- д) немає правильної відповіді.

5.12. Право власності на інформацію має такі підстави:

- а) створення інформації своїми силами і за свій рахунок .
- б) створення інформації своїми силами і за свій рахунок; договір на створення

інформації;

в) договір на створення інформації; договір, що містить умови переходу права власності на інформацію до іншої особи.

г) договір, що містить умови переходу права власності на інформацію до іншої особи.

д) створення інформації своїми силами і за свій рахунок; договір на створення інформації; договір, що містить умови переходу права власності на інформацію до іншої особи.

5.13. Основні способи захисту інформації:

а) організаційно-технічні;

б) технічні, програмні, криптографічні та правові;

в) організаційно-управлінські;

г) технічні, програмні та криптографічні;

д) немає правильної відповіді.

5.14. Під безпосередньо інформаційними правовідносинами треба розуміти відносини, що:

а) виникають з приводу створення інформації, визначення права власності на неї, а також її обігу та захисту.

б) виникають з приводу створення інформації;

в) виникають з приводу створення інформації, визначення права власності на неї;

г) виникають з приводу створення інформації, її обігу та захисту.

д) немає правильної відповіді.

Питання для самоконтролю

- Становлення та розвиток правового регулювання відносин в інформаційній сфері.
- Поняття інформаційних правовідносин.
- Склад інформаційних правовідносин.
- Суб'єктний склад інформаційних правовідносин.
- Об'єкт інформаційних правовідносин.
- Зміст інформаційних правовідносин.
- Підстави виникнення, зміни та припинення інформаційних правовідносин.
- Напрямки державної політики в інформаційній сфері.
- Міжнародна співпраця в інформаційній сфері.

Тема 4. Інформаційна діяльність: поняття та види.

Державна інформаційна політика

Завдання 1. Проаналізувати поняття інформаційної діяльності.

Завдання 2. Дослідити основні напрями та види інформаційної діяльності.

Завдання 3. Охарактеризувати захист персональних даних.

Завдання 4. Пояснити в чому полягає інформаційна діяльність органів державної влади та органів місцевого самоврядування в Україні.

Завдання 4. Вирішити тестові завдання:

4.1. Інформаційна діяльність – це:

а) процес забезпечення обігу інформації;

б) сукупність дій, спрямованих на задоволення інформаційних потреб громадян, юридичних осіб держави;

в) сукупність дій, спрямованих на забезпечення функціонування інформаційної сфери;

- г) процес забезпечення інформаційної безпеки;
 - д) немає правильної відповіді.
- 4.2. Напрямами інформаційної діяльності є:
- а) політичні, економічні, екологічні, науково-технічні;
 - б) політичні, економічні, соціальні, духовні, екологічні, науковотехнічні, міжнародні;
 - в) політичні, економічні, соціальні, екологічні, науково-технічні;
 - г) політичні, економічні, екологічні;
 - д) немає правильної відповіді.
- 4.3. Визначте основні види інформаційної діяльності:
- а) одержання, поширення, збереження інформації;
 - б) одержання, використання, збереження інформації;
 - в) одержання, використання, поширення, збереження інформації;
 - г) одержання та захист інформації;
 - д) немає правильної відповіді.
- 4.4.Збирання інформації – це:
- а). набуття, придбання, накопичення документованої або публічно оголошеної інформації громадянами, юридичною особою або державою;
 - б) набуття інформації громадянами, юридичною особою або державою;
 - в) набуття, придбання, накопичення документованої або публічно оголошеної інформації;
 - г) накопичення документованої або публічно оголошеної інформації громадянами, юридичною особою;
 - д) придбання документованої або публічно оголошеної інформації громадянами, юридичною особою або державою.
- 4.5.. Зберігання інформації – це:
- а) забезпечення належного стану інформації та її матеріальних носіїв;
 - б) забезпечення належного стану інформації;
 - в) забезпечення її матеріальних носіїв;
 - г) накопичення інформації;
 - д) придбання інформації.
- 4.6. Використання інформації це:
- а) задоволення інформаційних потреб громадян, юридичних осіб і держави;
 - б) задоволення інформаційних потреб юридичних осіб і держави;
 - в) задоволення інформаційних потреб громадян, юридичних осіб;
 - г) задоволення інформаційних потреб громадян;
 - д) немає правильної відповіді.
- 4.7. Поширення інформації – це:
- а) розповсюдження, обнародування, реалізація у встановленому законом порядку документованої або публічно оголошеної інформації;
 - б) реалізація у встановленому законом порядку документованої або публічно оголошеної інформації;
 - в) розповсюдження у встановленому законом порядку документованої або публічно оголошеної інформації;
 - г) обнародування у встановленому законом порядку публічно оголошеної інформації;
 - д) немає правильної відповіді.

Питання для самоконтролю

- Розкрийте поняття доступу громадян до інформації, його зв'язок з інститутом свободи слова.
- Охарактеризуйте доступ до правової та екологічної інформації.
- Здійсніть характеристику технічного захисту інформації.
- Охарактеризуйте криптографічний захист інформації.

- Здійснити характеристику Національної системи конфіденційного зв'язку.

Тема 5. Інформаційна культура як об'єкт інформаційного права

Завдання 1. Визначіть поняття категорії «інформаційна культура».

Завдання 2. Проаналізувати основні положення теорії культурної еволюції.

Завдання 3. Розкрити роль права у формуванні інформаційної культури.

Завдання 4. Написати есе на тему:

- 4.1. Культура поведінки у сфері інформаційних відносин.
- 4.2. Взаємозв'язок інформаційної культури з правовою культурою.
- 4.3. Формування правосвідомості та інформаційної культури за допомогою права.
- 4.4. Сутність правового забезпечення формування інформаційної культури.
- 4.5. Інформаційно-правова культура як складова інформаційної культури.

Питання для самоконтролю

- Поняття правової культури.
- Види правової культури.
- Поняття правової культури в інформаційній сфері.
- Відмінність правової культури від інших видів культури.
- Співвідношення правосвідомості і правової культури особистості.
- Роль правового виховання в процесі формування інформаційної культури.
- Правова е-культура особистості.

Тема 6. Правове регулювання електронної комерції

Завдання 1. Визначіть поняття категорії «електронна комерція».

Завдання 2. Проаналізувати основні засади електронної комерції.

Завдання 3. Розкрити роль права у процесі здійснення електронної комерції.

Завдання 4. Написати есе на тему:

- 4.1. Правовідносини, що виникають у сфері електронної комерції.
- 4.2. Суб'єкти правовідносин у сфері електронної комерції.
- 4.3. Принципи правового регулювання електронної комерції.
- 4.4. Законодавство, що регулює здійснення електронної комерції

Питання для самоконтролю

- Поняття електронної комерції.
- Види електронної комерції.
- Поняття електронної комерції в інформаційній сфері.
- Відмінність електронної комерції від інших видів комерції.
- Які три групи правовідносин охоплює електронна комерція.
- Які існують прогалини правового регулювання електронної комерції

Тема 7. Інформаційна безпека як об'єкт інформаційного права

Завдання 1. Охарактеризувати суб'єктів інформаційної безпеки.

Завдання 2. Проаналізувати поняття та види інформаційної зброї.

Завдання 3. Розкрити напрямки інформаційної безпеки.

Завдання 4. Вирішити тестові завдання:

4.1. Який строк засекречування матеріальних носіїв інформації?

- А) 1 рік;
- Б) має відповідати строку дії рішення про віднесення інформації до державної таємниці;
- В) 5 років.

4.2. Скільки форм допуску до державної таємниці існує відповідно до ступеня секретності інформації?

- А) 2 форми;
- Б) 3 форми;
- В) 5 форм.

4.3. В яких аспектах може розглядатися категорія «інформаційне право»?

- А) як галузь суспільних відносин; як інституція в юридичній науці; як навчальна дисципліна;
- Б) як інституція в юридичній науці; як навчальна дисципліна;
- В) як галузь суспільних відносин; як навчальна дисципліна.

4.4. В об'єктивному змісті інформаційне право – це:

- А) врегульовані Законом України «Про інформацію» суспільні відносини, об'єктом яких є інформаційна діяльність;
- Б) врегульований нормативними актами комплекс суспільних відносин, об'єктом яких є інформація;
- В) це комплекс прав і обов'язків суб'єктів суспільних відносин щодо інформації.

4.5. Інформаційне право в юридичній науці є:

- А) міжгалузевою комплексною дисципліною;
- Б) галузевою дисципліною;
- В) міжгалузевою наукою.

Питання для самоконтролю

- Розкрийте масове впровадження нових технічних засобів.
- Охарактеризуйте геополітичні парадигми у розумінні глобальних соціотехнічних систем.
- Розкрийте сутність культури інформаційної безпеки та культури організації інформаційної безпеки.
- У чому полягає сутність теорії інформаційної безпеки?
- Назвіть суб'єктів інформаційної безпеки.
- Класифікуйте суспільні відносини щодо безпеки інформації
- Назвіть види інформаційної зброї.
- Які напрямки інформаційної безпеки?
- Проаналізуйте людський фактор в організації інформаційної безпеки.
- Поясніть теорію організації захисту інформації.
- Як вираховують якісні індивідуально- і соціально-психологічні, моральні, етичні та інші особисті характеристики людей, задіяних у системі захисту інформації при формуванні конкретної системи технічного захисту?

Тема 8. Юридична відповідальність за інформаційні правопорушення

Завдання Визначте поняття об'єкта дисциплінарного проступку в інформаційній сфері..

Завдання 2. Охарактеризуйте суб'єкт адміністративних правопорушень в інформаційній

сфері.

Завдання 3. Проаналізувати чинні міжнародні договори в сфері інформаційних правовідносин.

Завдання 4. Охарактеризуйте співвідношення дисциплінарної та матеріальної відповідальності за інформаційні правопорушення.

Завдання 5. Вирішити тестові завдання:

5.1. Відповідно до положень Закону України «Про інформацію», яка інформація має відкритий доступ:

- а) будь яка інформація, крім тієї що віднесена Законом до інформації з обмеженим доступом;
- б) службова інформація;
- в) таємна інформація;
- г) конфіденційна інформація;
- д) державна таємниця.

5.2. Порухення законодавства про інформацію тягне за собою:

- а) застосування до особи позбавлення волі на певний строк;
- б) застосування до особи обмеження волі на певний строк;
- в) застосування до особи дисциплінарної відповідальності;
- г) застосування до особи примусу;
- д) застосування до особи господарської відповідальності.

5.3. Розкрийте склад правопорушення: – ненадання інформації для ведення колективних переговорів і здійснення контролю за виконанням колективних договорів, угод (ст. 413 КУпАП); – ненадання можливості оприлюднити відповідь щодо інформації, поширеної стосовно суб'єкта виборчого процесу (ст. 21211 КУпАП); – порушення порядку розміщення агітаційних матеріалів чи політичної реклами або розміщення їх у заборонених законом місцях (ст. 21214 КУпАП).

5.4. Розкрийте склад злочинів: – ст. 111 КК України «Державна зрада» і ст. 114 КК України «Шпигунство».

Питання для самоконтролю

- Які нормативні акти становлять правову основу кримінальної відповідальності за правопорушення в інформаційній сфері?
- Охарактеризуйте співвідношення кримінальної відповідальності і покарання.
- Розкрийте зміст підстав кримінальної відповідальності в інформаційній сфері.
- Визначте співвідношення кримінальної, адміністративної і дисциплінарної відповідальності за правопорушення в інформаційній сфері.
- За якими критеріями будується класифікація злочинів в інформаційній сфері?
- Здійсніть юридичний аналіз злочинів, що посягають на врегульовані законом суспільні відносини у сфері обігу інформації з обмеженим доступом та іншої інформації, що охороняється законом.
- Здійсніть юридичний аналіз злочинів, що посягають на врегульовані законом суспільні відносини у сфері технічного захисту інформації.
- Здійсніть юридичний аналіз злочинів, що посягають на врегульовані законом суспільні відносини у сфері інформаційнопсихологічної безпеки особи та суспільства.
- Розкрийте зміст обставин, що виключають злочинність діяння.
- Охарактеризуйте обставини звільнення від кримінальної відповідальності.

Тема 9. Правове регулювання інформаційних відносин в сфері міжнародного права

- Завдання 1.** Розкрити зміст принципів міжнародного інформаційного права.
- Завдання 2.** Дослідити міжнародну діяльність України в галузі захисту інформації.
- Завдання 3.** Проаналізувати чинні міжнародні договори в сфері інформаційних правовідносин.
- Завдання 4.** Охарактеризувати захист інформації в автоматизованих системах.
- Завдання 5.** Проаналізуйте міжнародно-правові стандарти обмеження свободи інформації.
- Завдання 6.** Розкрийте роль міжнародного права у забезпеченні розвитку Інтернету.
- Завдання 7.** В чому суть здійснення державного суверенітету в інформаційній сфері.

Питання для самоконтролю

- Розкрийте вплив міжнародного права на формування інформаційного права України.
- Назвіть принципи міжнародного інформаційного права.
- Розкрийте поняття юридична когнітологія, правова кібернетика, правова інформатика.
- Охарактеризуйте міжнародне співробітництво у сфері інформаційних відносин.
- Проаналізуйте міжнародні договори в сфері інформаційних правовідносин.
- Назвіть законодавчі акти, що визначають участь України у міжнародних інформаційних відносинах.
- Назвіть спеціальні нормативні акти, які є міжнародними стандартами суспільних інформаційних відносин.
- Проаналізуйте міжнародну діяльність України в галузі захисту інформації.
- Здійсніть характеристику Закону України «Про захист інформації в автоматизованих системах».
- Проаналізуйте положення Закону України «Про ратифікацію Угоди між Урядом України та Урядом США про захист технологій, пов'язаних із запуском Україною ліцензованих США комерційних космічних апаратів» від 4 грудня 1998 р.
- Охарактеризуйте розвиток транскордонних економічних відносин.
- Які повноваження має Всесвітня організація інтелектуальної власності (ВОІВ) та Світова організація торгівлі (СОТ)?

1.5. Індивідуальні завдання

Індивідуальні завдання передбачаються у формі творчих завдань. Завдання обирається здобувачами на початку семестру і виконується за усталеними вимогами.

1.5.2. Теми презентацій-оглядів

1. Державна політика та її напрями у сфері інформаційної безпеки.
2. Поняття та види юридичної відповідальності у сфері доступу до інформації.
3. Поняття і принципи функціонування мережі Інтернет.
4. Національна програма інформатизації.
5. «Електронний уряд»: концепція створення.
6. Національний реєстр електронних інформаційних ресурсів.
7. Електронний документообіг.
8. Правові основи діяльності друкованих ЗМІ.
9. Порядок реєстрації друкованих ЗМІ.
10. Суб'єкти видавничої справи.
11. Правові основи видавничої справи.
12. Державна реєстрація інформаційних агентств.
13. Правові основи діяльності електронних ЗМІ.

14. Основи кримінальної відповідальності у сфері доступу до інформації.
15. Адміністративна відповідальність за порушення права на інформацію.
16. Цивільно-правова відповідальність за правопорушення у сфері доступу до інформації.
17. Підстави застосування дисциплінарної відповідальності за порушення права на інформацію.
18. Основні принципи правового регулювання інформаційної діяльності.
19. Види інформаційної діяльності.
20. Міжнародно-правові основи регулювання телекомунікаційних послуг.
21. Правове регулювання використання радіочастот.
22. Управління ринком телекомунікацій. Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації.
23. Конфіденційна інформація, яка належить державі.
24. Захист прав і свобод інтернет-користувачів: стандарти Ради Європи і стан дотримання в Україні.
25. Міжнародне співробітництво з питань державної політики у сфері управління Інтернетом.

1.6. Підсумковий контроль

Підсумковий семестровий контроль проводиться у формі письмового тестування.

1.6.1. Питання для підсумкового контролю

1. Загальні та юридичні властивості інформації.
2. Підстави обмеження прав людини у сфері інформації.
3. Особливі риси та ознаки інформаційного суспільства та їх аналіз.
4. Інформаційні ресурси як основа побудови інформаційного суспільства.
5. Значення інформаційної культури в інформаційному суспільстві.
6. Історичний розвиток та еволюція інформаційного суспільства.
7. Проблеми інформатизації суспільства і їх значення.
8. Аналіз концепцій "інформаційного суспільства".
9. Українські особливості побудови інформаційного суспільства.
10. Передумови формування та особливості становлення інформаційного права України: історичні, соціально-економічні та юридичні аспекти.
11. Принципи інформаційного права України.
12. Інформаційне право України як наука, галузь права, навчальна дисципліна.
13. Державна політика в галузі формування інформаційного суспільства.
14. Інформаційна функція держави.
15. Головні напрями здійснення інформаційної політики держави.
16. Гарантування доступу громадян до інформації.
17. Поняття активного і пасивного доступу до інформації.
18. Сутність теорії інформаційної безпеки.
19. Поняття та види інформаційної зброї.
20. Напрямки інформаційної безпеки.
21. Людський фактор в організації інформаційної безпеки.
22. Поняття та основні характеристики кіберпростору.
23. Електронна комерція: основні поняття та ознаки.
24. Удосконалення інституту відповідальності у сфері електронної комерції.
25. Вплив міжнародного права на формування інформаційного права України.
26. Принципи міжнародного інформаційного права.
27. Міжнародне співробітництво у сфері інформаційних відносин.
28. Міжнародні договори в сфері інформаційних правовідносин.

29. Міжнародна діяльність України в галузі захисту інформації.
30. Досвід європейських країн в сфері реалізації інформаційної політики.
31. Проблеми та шляхи вдосконалення інформаційного законодавства України.
32. Класифікація інформаційного законодавства України.
33. Міжнародно-правові основи регулювання телекомунікацій.
34. Декларація Ради Європи «Про свободу спілкування в Інтернет».
35. Концепція створення «електронного уряду».
36. Історичні аспекти розвитку інформаційного права.
37. Поняття інформації як категорії інформаційного права.
38. Характеристика доступу до правової інформації.
39. Основні риси інформаційного суспільства.
40. Характеристика діяльності Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації.
41. Предмет інформаційного права.
42. Характеристика правового режиму державної таємниці.
43. Характеристика системи та джерел інформаційного права.
44. Порядок засекречування інформації.
45. Поняття і зміст режиму доступу до інформації.
46. Відкрита інформація та інформація з обмеженим обігом.
47. Обмеження щодо розповсюдження інформації.
48. Сутність державної таємниці.
49. Правовий статус державних експертів з питань таємниць.
50. Порядок віднесення інформації до державної таємниці.
51. Доступ та допуск до державної таємниці.
52. Міжнародна охорона інформаційної діяльності.
53. Міжнародно-правові стандарти прав людини в інформаційній сфері.
54. Поняття інформаційного суверенітету.
55. Конституційні засади прав і свобод людини в інформаційній сфері.
56. Захист інформації в інформаційних системах.
57. Поняття інформаційної безпеки.
58. Характеристика міжнародно-правових основ інформаційної безпеки.
59. Основні принципи функціонування Інтернет, визначені національним законодавством.
60. Характеристика захисту інформації в інформаційних системах.
61. Поняття інформаційних ресурсів.
62. Конституція України як основа національного інформаційного права.
63. Адміністративно-правове регулювання інформаційних відносин.
64. Цивільно-правове регулювання інформаційних відносин.
65. Правове регулювання відносин, пов'язаних з творчою діяльністю.
66. Сутність та зміст інформаційної культури у сфері інформаційних відносин.
67. Роль права у формуванні інформаційної культури.
68. Поняття та сутність міжнародного інформаційного права.
69. Відповідальність за порушення законодавства про інформацію (юридичні санкції).
70. Адміністративно-правова відповідальність за порушення інформаційних відносин.

2. Схема нарахування балів

2.1. Нархування балів здобувачам з навчальної дисципліни здійснюється відповідно до такої схеми:

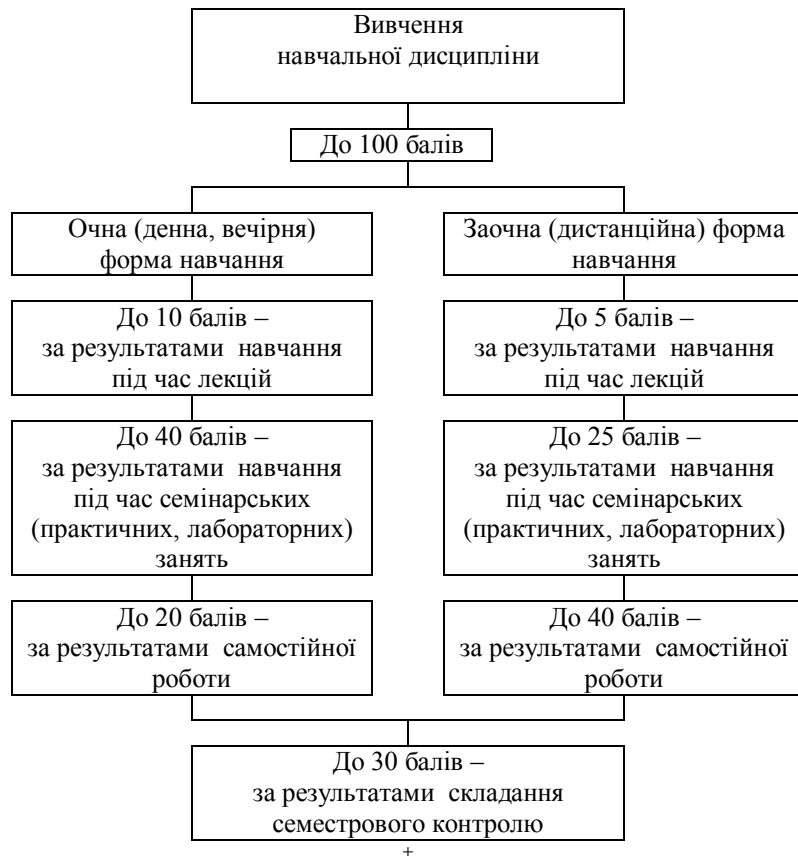

Рис. 2.1. Схема нарахування балів здобувачам за результатами навчання

2.2. Обсяг балів, здобутих здобувачем під час лекцій з навчальної дисципліни «Інформаційне право», обчислюється у пропорційному співвідношенні кількості відвіданих лекцій і кількості лекцій, передбачених навчальним планом, і визначається згідно з Положення про організацію освітнього процесу в Хмельницькому університеті управління та права імені Леоніда Юзькова.

З навчальної дисципліни «Інформаційне право» передбачено проведення 5 лекційних занять за заочною формою навчання.

Отже, здобувач може набрати під час лекцій таку кількість балів:

№ з/п	Форма навчання	Кількість лекцій за планом	Кількість відвіданих лекцій				
			1	2	3	4	5
2.	Заочна	5	1,0	2,0	3,0	4,0	5,0

2.3. З навчальної дисципліни «Інформаційне право» передбачено проведення 1 семінарського заняття за заочною формою навчання.

За результатами семінарського (практичного, лабораторного) заняття кожному здобувачу до відповідного документа обліку успішності виставляється кількість балів від 0 до 5 числом, кратним 0,5, яку він отримав протягом заняття.

Критерії поточного оцінювання знань здобувачів наведені у Положення про організацію освітнього процесу в Хмельницькому університеті управління та права імені Леоніда Юзькова.

2.4. Перерозподіл кількості балів в межах максимально можливої кількості балів за самостійну роботу здобувачів та виконання індивідуальних завдань, наведено в наступній таблиці:

№ з/п	9 тем	Усього балів
-------	-------	--------------

1.	Максимальна кількість балів за самостійну роботу	12
2.	Максимальна кількість балів за індивідуальне завдання	8
	Усього балів	20

3. Рекомендовані джерела

Тема 1

1. Ковалів М. В., Єсімов С. С., Ярема О. Г. Інформаційне право України : навчальний посібник. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. 416 с. URL: <https://dspace.lvduvs.edu.ua/handle/1234567890/4844>
2. Баранов О. А. Інформаційне право України: стан, проблеми, перспективи. К. : Видавничий дім «СофтПрес», 2005. 315 с. URL: http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=S&I21DBN=EC&P21DBN=&S21FMT=JwU_B&S21ALL=%28%3C.%3EU%3D%D0%A5849%284%D0%A3%D0%9A%D0%A0%29%3C.%3E%29&Z21ID=&S21SRW=GOD&S21SRD=UP&S21STN=1&S21REF=10&S21CNR=20
3. Виноградова Г. В. Інформаційне право України: Навч. посіб. К. : МАУП, 2006. 144 с. URL: https://maup.com.ua/assets/files/lib/book/p09_23.pdf
4. Грицай І.О. Конспект лекцій з навчальної дисципліни Інформаційне право. Дніпро 2016. URL: <https://dduvs.edu.ua/wpcontent/uploads/files/Structure/library/student/lectures>
5. Жилияєв І. Б. Інформаційне право України: теорія і практика : [монографія]. К. : Парламентське вид-во, 2009. 104 с. URL: <https://ippi.org.ua/informatsiine-pravo-osnovi-teorii-i-praktiki>
6. Коваленко Л.П. Інформаційне право. Запоріжжя. Видавничий дім "Гельветика". 2022. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pz_2012_119_19
7. Кормич Б. А. Інформаційне право. Підручник. Харків: БУРУН і К., 2011. 334 с. URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Kormych_Borys/Informatsiine_pravo.pdf?PHPSESSID=1mvuq4bjcdf29mk0pctvp4roo4
8. Цимбалюк В.С., Гавловський В.Д., Гриценко В.В. та ін.; Основи інформаційного права України. / За ред. М.Я. Швеця, Р.А. Калюжного та П.В. Мельника., Навч. посіб. К.: Знання, 2004. 274 с. URL: <https://buklib.net/books/22031/>
9. Уткіна М. С. Інформаційне право (у схемах і таблицях) : навчальний посібник. Суми : Сумський державний університет, 2022. 221 с. URL: <https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/89688/1/Utkina.pdf;jsessionid=E222CADCCE2D6BE156ABD30CCA11BD65>
10. Бачило І. Л. Інноваційний розвиток нації і становлення засад інформаційного і громадянського суспільства. Вісник НТУУ «КПІ». Політологія. Соціологія. Право. 2011. Вип. 4 (11). С. 7-15. URL: http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/elcat/new/detail.php3?doc_id=1794564&title=%E3%F0%EE%E3%EC%E0%E4%FF%ED%F1%FC%EA+%F1%F3%F1%EF%B3%EB%FC%F1%F2%E2&div=0&source=1&yearFst=2008&yearLst=2013&prev=0&page=2&docType=24&docType3=13&docType4=14&parentId=0&sort=1
11. Гапотій В. Д. Інформаційне суспільство та інформаційний суверенітет: теоретико-правовий аспект. Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ. 2012. № 2. С. 24-33. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvdduvs_2012_2_6
12. Данильян О. Г. Інформаційне суспільство: морально-етичний дискурс. Інформація і право. 2014. № 1 (10). С. 16-25. URL: <https://ippi.org.ua/danilyan-og-dzoban-op-informatsiine-suspilstvo-moralno-etichnii-diskurs>
13. Данько Ю. А. Теорії інформаційного суспільства в сучасному науковому дискурсі. Сучасне суспільство: політичні науки, соціологічні науки, культурологічні науки. 2013. № 1. С. 76-84. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/cuc_2013_1_10

Тема 2

1. Ковалів М. В., Єсімов С. С., Ярема О. Г. Інформаційне право України : навчальний посібник. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. 416 с. URL: <https://dspace.lvduvs.edu.ua/handle/1234567890/4844>
2. Баранов О. А. Інформаційне право України: стан, проблеми, перспективи. К. : Видавничий дім «СофтПрес», 2005. 315 с. URL: http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=S&I21DBN=EC&P21DBN=&S21FMT=JwU_B&S21ALL=%28%3C.%3EU%3D%D0%A5849%284%D0%A3%D0%9A%D0%A0%29%3C.%3E%29&Z21ID=&S21SRW=GOD&S21SRD=UP&S21STN=1&S21REF=10&S21CNR=20
3. Виноградова Г. В. Інформаційне право України: Навч. посіб. К. : МАУП, 2006. 144 с. URL: https://maup.com.ua/assets/files/lib/book/p09_23.pdf
4. Грицай І.О. Конспект лекцій з навчальної дисципліни Інформаційне право. Дніпро 2016. URL: <https://dduvs.edu.ua/wpcontent/uploads/files/Structure/library/student/lectures>
5. Жилияєв І. Б. Інформаційне право України: теорія і практика : [монографія]. К. : Парламентське вид-во, 2009. 104 с. URL: <https://ippi.org.ua/informatsiine-pravo-osnovi-teorii-i-praktiki>
6. Коваленко Л.П. Інформаційне право. Запоріжжя. Видавничий дім "Гельветика". 2022. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pz_2012_119_19
7. Кормич Б. А. Інформаційне право. Підручник. Харків: БУРУН і К., 2011. 334 с. URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Kormych_Borys/Informatsiine_pravo.pdf?PHPSESSID=1mvuq4bjcdf29mk0pctvp4roo4
8. Цимбалюк В.С., Гавловський В.Д., Гриценко В.В. та ін.; Основи інформаційного права України. / За ред. М.Я. Швеця, Р.А. Калюжного та П.В. Мельника., Навч. посіб. К.: Знання, 2004. 274 с. URL: <https://buklib.net/books/22031/>
9. Уткіна М. С. Інформаційне право (у схемах і таблицях) : навчальний посібник. Суми : Сумський державний університет, 2022. 221 с. URL: <https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/89688/1/Utkina.pdf;jsessionid=E222CADCCE2D6BE156ABD30CCA11BD65>
10. Арістова І. В. Наука «Інформаційне право» на новому етапі розвитку інформаційного суспільства. *Правова інформатика*. 2011. № 1 (29). С. 3-11. URL: <https://ippi.org.ua/aristova-iv-nauka-%E2%80%9Cinformatiine-pravo%E2%80%9D-na-novomu-etapi-rozvitku-informatiinoogo-suspilstva>
11. Баранов О. А. Методи інформаційного права. *Правова інформатика*. 2007. № 4 (11). С. 8-12. URL: <https://ippi.org.ua/baranov-o-metodi-informatiinoogo-prava>
12. Баранов О. Інститути інформаційного права. *Правова інформатика*. 2006. № 3 (11). С. 40-46. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pinform_2006_3_7
13. Брижко В. До питання методології кодифікації інформаційного законодавства. *Вісник Академії правових наук України*. 2010. № 3 (62). С. 32-43. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/varpyu_2010_3_4
14. Брижко В. М. Роль інформаційного права у розвитку правової системи України. *Інформаційна безпека людини, суспільства, держави*. 2011. № 1 (5). С. 13-19. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/sitsbo_2011_1-2_22
15. Каденюк Д. Л. Загальні принципи інформаційного права України. *Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України*. 2010. № 3. С. 68-73. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzizvru_2010_3_16
16. Каденюк Д. Л. Спеціальні принципи інформаційного права. *Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України*. 2012. № 1. С. 54-58. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzizvru_2012_1_15
17. Коваленко Л. Етапи становлення інформаційного права в Україні. *Вісник Академії правових наук України*. 2012. № 2 (69). С. 175-182. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/varpyu_2012_2_20

Тема 3

1. Ковалів М. В., Єсімов С. С., Ярема О. Г. Інформаційне право України : навчальний посібник. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. 416 с. URL: <https://dspace.lvduvs.edu.ua/handle/1234567890/4844>
2. Баранов О. А. Інформаційне право України: стан, проблеми, перспективи. К. : Видавничий дім «СофтПрес», 2005. 315 с. URL: http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=S&I21DBN=EC&P21DBN=&S21FMT=JwU_B&S21ALL=%28%3C.%3EU%3D%D0%A5849%284%D0%A3%D0%9A%D0%A0%29%3C.%3E%29&Z21ID=&S21SRW=GOD&S21SRD=UP&S21STN=1&S21REF=10&S21CNR=20
3. Виноградова Г. В. Інформаційне право України: Навч. посіб. К. : МАУП, 2006. 144 с. URL: https://maup.com.ua/assets/files/lib/book/p09_23.pdf
4. Грицай І.О. Конспект лекцій з навчальної дисципліни Інформаційне право. Дніпро 2016. URL: <https://dduvs.edu.ua/wpcontent/uploads/files/Structure/library/student/lectures>
5. Жилияєв І. Б. Інформаційне право України: теорія і практика : [монографія]. К. : Парламентське вид-во, 2009. 104 с. URL: <https://ippi.org.ua/informatsiine-pravo-osnovi-teorii-i-praktiki>
6. Коваленко Л.П. Інформаційне право. Запоріжжя. Видавничий дім "Гельветика". 2022. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pz_2012_119_19
7. Кормич Б. А. Інформаційне право. Підручник. Харків: БУРУН і К., 2011. 334 с. URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Kormych_Borys/Informatsiine_pravo.pdf?PHPSESSID=1mvuq4bjcd f29mk0pctvp4roo4
8. Цимбалюк В.С., Гавловський В.Д., Гриценко В.В. та ін.; Основи інформаційного права України. / За ред. М.Я. Швеця, Р.А. Калюжного та П.В. Мельника., Навч. посіб. К.: Знання, 2004. 274 с. URL: <https://buklib.net/books/22031/>
9. Правове регулювання відносин у мережі Інтернет : монографія. Харків : Право, 2016. 360 с. URL: https://ndipzir.org.ua/wp-content/uploads/2017/07/Yefremova/title_page.pdf
10. Уткіна М. С. Інформаційне право (у схемах і таблицях) : навчальний посібник. Суми : Сумський державний університет, 2022. 221 с. URL: <https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/89688/1/Utkina.pdf;jsessionid=E222CADCCE2D6BE156ABD30CCA11BD65>
11. Баранов О. Інтернет і право: об'єкт і предмет регулювання. *Вісник НТУУ "КПІ". Політологія. Соціологія. Право : збірник наукових праць*. 2011. № 4 (12). С. 155–162. URL: <https://ela.kpi.ua/items/5288eec7-5c68-44ba-a52a-ba16e451507b>
12. Білан Н. І. Інтернет як простір різних видів соціальних комунікацій. *Актуальні проблеми міжнародних відносин*. 2011. Вип. 103(1). С. 46-50. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apmv_2011_103%281%29__9

Тема 4

1. Ковалів М. В., Єсімов С. С., Ярема О. Г. Інформаційне право України : навчальний посібник. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. 416 с. URL: <https://dspace.lvduvs.edu.ua/handle/1234567890/4844>
2. Баранов О. А. Інформаційне право України: стан, проблеми, перспективи. К. : Видавничий дім «СофтПрес», 2005. 315 с. URL: http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=S&I21DBN=EC&P21DBN=&S21FMT=JwU_B&S21ALL=%28%3C.%3EU%3D%D0%A5849%284%D0%A3%D0%9A%D0%A0%29%3C.%3E%29&Z21ID=&S21SRW=GOD&S21SRD=UP&S21STN=1&S21REF=10&S21CNR=20
3. Виноградова Г. В. Інформаційне право України: Навч. посіб. К. : МАУП, 2006. 144 с. URL: https://maup.com.ua/assets/files/lib/book/p09_23.pdf
4. Грицай І.О. Конспект лекцій з навчальної дисципліни Інформаційне право. Дніпро 2016. URL: <https://dduvs.edu.ua/wpcontent/uploads/files/Structure/library/student/lectures>
5. Жилияєв І. Б. Інформаційне право України: теорія і практика : [монографія]. К. : Парламентське вид-во, 2009. 104 с. URL: <https://ippi.org.ua/informatsiine-pravo-osnovi-teorii-i-praktiki>
6. Коваленко Л.П. Інформаційне право. Запоріжжя. Видавничий дім "Гельветика". 2022. URL:

http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pz_2012_119_19

7. Кормич Б. А. Інформаційне право. Підручник. Харків: БУРУН і К., 2011. 334 с. URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Kormych_Borys/Informatsiine_pravo.pdf?PHPSESSID=1mvuq4bjcd f29mk0pctvp4roo4
8. Цимбалюк В.С., Гавловський В.Д., Гриценко В.В. та ін.; Основи інформаційного права України. / За ред. М.Я. Швеця, Р.А. Калюжного та П.В. Мельника., Навч. посіб. К.: Знання, 2004. 274 с. URL: <https://buklib.net/books/22031/>
9. Уткіна М. С. Інформаційне право (у схемах і таблицях) : навчальний посібник. Суми : Сумський державний університет, 2022. 221 с. URL: <https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/89688/1/Utkina.pdf;jsessionid=E222CADCCE2D6BE156ABD30CCA11BD65>
10. Арістова І. В. Державна інформаційна політика: організаційно-правові аспекти: [монографія]. Харків Університет внутрішніх справ, 2000. 368с. URL: https://moodle.znu.edu.ua/pluginfile.php/523319/mod_resource/content/1/%D0%90%D1%80%D1%96%D1%81%D1%82%D0%BE%D0%B2%D0%B0%20-%D0%94%D0%B5%D1%80%D0%B6%D0%B0%D0%B2%D0%BD%D0%B0%20%D1%96%D0%BD%D1%84%D0%BE%D1%80%D0%BC%D0%B0%D1%86%D1%96%D0%B9%D0%BD%D0%B0%20%D0%BF%D0%BE%D0%BB%D1%96%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B0_%D0%BE%D1%80%D0%B3%D0%B0%D0%BD%D1%96%D0%B7%D0%B0%D1%86%D1%96%D0%B9%D0%BD%D0%BE-%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%BE%D0%B2%D1%96%20%D0%B0%D1%81%D0%BF%D0%B5%D0%BA%D1%82%D0%B8.pdf
11. Гуцу С. Ф. Правові основи інформаційної діяльності : [навч. посібник]. Харків : Нац. аерокосм. ун-т «Харк. авіац. ін-т», 2009. 48 с. URL: <https://dspace.library.khai.edu/xmlui/handle/123456789/6747?show=full&locale-attribute=ru>
12. Бурило Ю. П. Правове регулювання інформаційної діяльності у сфері господарювання : [монографія]. К., 2013. 343 с. URL: <https://ippi.org.ua/burilo-yup-pravovi-normi-ta-dzherelapravovogo-regulyuvannya-u-sferi-gospodarskikh-informatsiiniikh-v>
13. Турченко Ю. В. Сутність державної інформаційної політики в умовах демократичного державотворення. Держава і право : [зб. наук. праць : юридичні і політичні науки]. К. : Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького, 2009. Вип. 46. С. 631-637. URL: <https://irbis-nbuv.gov.ua/publ/REF-0000468951>

Тема 5

1. Ковалів М. В., Єсімов С. С., Ярема О. Г. Інформаційне право України : навчальний посібник. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. 416 с. URL: <https://dspace.lvduvs.edu.ua/handle/1234567890/4844>
2. Баранов О. А. Інформаційне право України: стан, проблеми, перспективи. К. : Видавничий дім «СофтПрес», 2005. 315 с. URL: http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=S&I21DBN=EC&P21DBN=&S21FMT=JwU_B&S21ALL=%28%3C.%3EU%3D%D0%A5849%284%D0%A3%D0%9A%D0%A0%29%3C.%3E%29&Z21ID=&S21SRW=GOD&S21SRD=UP&S21STN=1&S21REF=10&S21CNR=20
3. Виноградова Г. В. Інформаційне право України: Навч. посіб. К. : МАУП, 2006. 144 с. URL: https://maup.com.ua/assets/files/lib/book/p09_23.pdf
4. Грицай І.О. Конспект лекцій з навчальної дисципліни Інформаційне право. Дніпро 2016. URL: <https://dduvs.edu.ua/wpcontent/uploads/files/Structure/library/student/lectures>
5. Жилияєв І. Б. Інформаційне право України: теорія і практика : [монографія]. К. : Парламентське вид-во, 2009. 104 с. URL: <https://ippi.org.ua/informatsiine-pravo-osnovi-teorii-i-praktiki>
6. Коваленко Л.П. Інформаційне право. Запоріжжя. Видавничий дім "Гельветика". 2022. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pz_2012_119_19
7. Кормич Б. А. Інформаційне право. Підручник. Харків: БУРУН і К., 2011. 334 с. URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Kormych_Borys/Informatsiine_pravo.pdf?PHPSESSID=1mvuq4bjcd f29mk0pctvp4roo4

8. Цимбалюк В.С., Гавловський В.Д., Гриценко В.В. та ін.; Основи інформаційного права України. / За ред. М.Я. Швеця, Р.А. Калюжного та П.В. Мельника., Навч. посіб. К.: Знання, 2004. 274 с. URL: <https://buklib.net/books/22031/>
9. Уткіна М. С. Інформаційне право (у схемах і таблицях) : навчальний посібник. Суми : Сумський державний університет, 2022. 221 с. URL: <https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/89688/1/Utkina.pdf;jsessionid=E222CADCCE2D6BE156ABD30CCA11BD65>
10. Богачов С. В. Інформаційна культура через засоби правової освіти. *Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України*. 2011. № 2 (5). С.77–82. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzizvru_2011_2_17
11. Чеботарьова Н. В. Людина в інформаційній культурі. *Сучасне суспільство: політичні науки, соціологічні науки, культурологічні науки*. 2012. № 1. С.178–183. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/cuc_2012_1_25
12. Денисюк Ж.З., Яковлев О.В. Формування інформаційної культури суспільства в умовах цифровізації. *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв*. № 2. 2021. С. 18–22. URL: <https://journals.uran.ua/visnyknakkkim/article/view/239802>

Тема 6

1. Ковалів М. В., Єсімов С. С., Ярема О. Г. Інформаційне право України : навчальний посібник. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. 416 с. URL: <https://dspace.lvduvs.edu.ua/handle/1234567890/4844>
2. Баранов О. А. Інформаційне право України: стан, проблеми, перспективи. К. : Видавничий дім «СофтПрес», 2005. 315 с. URL: http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=S&I21DBN=EC&P21DBN=&S21FMT=JwU_B&S21ALL=%28%3C.%3EU%3D%D0%A5849%284%D0%A3%D0%9A%D0%A0%29%3C.%3E%29&Z21ID=&S21SRW=GOD&S21SRD=UP&S21STN=1&S21REF=10&S21CNR=20
3. Виноградова Г. В. Інформаційне право України: Навч. посіб. К. : МАУП, 2006. 144 с. URL: https://maup.com.ua/assets/files/lib/book/p09_23.pdf
4. Грицай І.О. Конспект лекцій з навчальної дисципліни Інформаційне право. Дніпро 2016. URL: <https://dduvs.edu.ua/wpcontent/uploads/files/Structure/library/student/lectures>
5. Жилиєв І. Б. Інформаційне право України: теорія і практика : [монографія]. К. : Парламентське вид-во, 2009. 104 с. URL: <https://ippi.org.ua/informatsiine-pravo-osnovi-teorii-i-praktiki>
6. Коваленко Л.П. Інформаційне право. Запоріжжя. Видавничий дім "Гельветика". 2022. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pz_2012_119_19
7. Кормич Б. А. Інформаційне право. Підручник. Харків: БУРУН і К., 2011. 334 с. URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Kormych_Borys/Informatsiine_pravo.pdf?PHPSESSID=1mvuq4bjcdf29mk0pctvp4roo4
8. Цимбалюк В.С., Гавловський В.Д., Гриценко В.В. та ін.; Основи інформаційного права України. / За ред. М.Я. Швеця, Р.А. Калюжного та П.В. Мельника., Навч. посіб. К.: Знання, 2004. 274 с. URL: <https://buklib.net/books/22031/>
9. Уткіна М. С. Інформаційне право (у схемах і таблицях) : навчальний посібник. Суми : Сумський державний університет, 2022. 221 с. URL: <https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/89688/1/Utkina.pdf;jsessionid=E222CADCCE2D6BE156ABD30CCA11BD65>
10. Що таке електронна комерція? URL: <https://wezom.com.ua/ua/blog/elektronnaya-kommertsiya>
11. Товкун Л.В., Перепелиця М.О. Правове регулювання електронної комерції та особливості її оподаткування в Україні та світі. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2022. № 31. 78–182. URL: <https://dspace.nlu.edu.ua/handle/123456789/19367>
12. Чучковська А.В. Правове регулювання електронної комерції в Україні. Навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури, 2007. 224 с. URL: https://library.nlu.edu.ua/POLN_TEXT/CUL/33-Pravove_regyluvanna_elektronnoi_kommercii-Chychkovska.pdf

Тема 7

1. Ковалів М. В., Єсімов С. С., Ярема О. Г. Інформаційне право України : навчальний посібник. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. 416 с. URL: <https://dspace.lvduvs.edu.ua/handle/1234567890/4844>
2. Баранов О. А. Інформаційне право України: стан, проблеми, перспективи. К. : Видавничий дім «СофтПрес», 2005. 315 с. URL: http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=S&I21DBN=EC&P21DBN=&S21FMT=JwU_B&S21ALL=%28%3C.%3EU%3D%D0%A5849%284%D0%A3%D0%9A%D0%A0%29%3C.%3E%29&Z21ID=&S21SRW=GOD&S21SRD=UP&S21STN=1&S21REF=10&S21CNR=20
3. Виноградова Г. В. Інформаційне право України: Навч. посіб. К. : МАУП, 2006. 144 с. URL: https://maup.com.ua/assets/files/lib/book/p09_23.pdf
4. Грицай І.О. Конспект лекцій з навчальної дисципліни Інформаційне право. Дніпро 2016. URL: <https://dduvs.edu.ua/wpcontent/uploads/files/Structure/library/student/lectures>
5. Жилияєв І. Б. Інформаційне право України: теорія і практика : [монографія]. К. : Парламентське вид-во, 2009. 104 с. URL: <https://ippi.org.ua/informatsiine-pravo-osnovi-teorii-i-praktiki>
6. Коваленко Л.П. Інформаційне право. Запоріжжя. Видавничий дім "Гельветика". 2022. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pz_2012_119_19
7. Кормич Б. А. Інформаційне право. Підручник. Харків: БУРУН і К., 2011. 334 с. URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Kormych_Borys/Informatsiine_pravo.pdf?PHPSESSID=1mvuq4bjcdf29mk0pctvp4roo4
8. Цимбалюк В.С., Гавловський В.Д., Гриценко В.В. та ін.; Основи інформаційного права України. / За ред. М.Я. Швеця, Р.А. Калюжного та П.В. Мельника., Навч. посіб. К.: Знання, 2004. 274 с. URL: <https://buklib.net/books/22031/>
9. Уткіна М. С. Інформаційне право (у схемах і таблицях) : навчальний посібник. Суми : Сумський державний університет, 2022. 221 с. URL: <https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/89688/1/Utkina.pdf;jsessionid=E222CADCCE2D6BE156ABD30CCA11BD65>
10. Арістова І. В. Інформаційна безпека людини як споживача телекомунікаційних послуг : моногр. К. : Ред. журн. «Право України» ; Х. : Право, 2013. 184 с. URL: <https://ippi.org.ua/informatsiina-bezpeka-lyudini-yak-spozvivacha-telekomunikatsiinih-poslug>
11. Шайтан О. Понятійно-категоріальний апарат інформаційної безпеки держави у гуманітарній сфері. *Юридичний журнал*. 2012. № 4. С. 74-76. URL: <file:///C:/Users/ADM/Downloads/258-%D0%A2%D0%B5%D0%BA%D1%81%D1%82%20%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%82%D1%96-483-1-10-20221109.pdf>
12. Войтко О. В. Реалізація державної інформаційної політики та забезпечення інформаційної безпеки в умовах конфлікту з Російською Федерацією. *Грааль науки*. 2021. № 1. С. 164–166. URL: <https://doi.org/10.36074/grail-of-science.19.02.2021.030>
13. Петрик В. Сутність інформаційної безпеки держави, суспільства та особи. URL: <http://www.justinian.com.ua/article.php?id=3222>
14. Котерлін І. Б. Інформаційна безпека в умовах воєнного стану у аспекті забезпечення інформаційних прав та свобод. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2022. № 1. С. 152. URL: http://apnl.dnu.in.ua/1_2022/25.pdf
15. Тихомиров О. Ідея інформаційної гігієни в контексті інформаційної безпеки і захисту інформаційних прав людини. *Науковий юридичний журнал «Правові новели»*. № 20. 2023. С. 59–65. http://eprints.zu.edu.ua/34428/http://legalnovels.in.ua/journal/20_2023/8.pdf
16. Мельничук В., Горохова Л. Критичне мислення як складова інформаційної безпеки. *Вісник Львівського університету*. Випуск 29. Серія філософські науки. 2022.С. 7–13. URL: <http://eprints.zu.edu.ua/34428/>

Тема 8

1. Ковалів М. В., Єсімов С. С., Ярема О. Г. Інформаційне право України : навчальний

- посібник. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. 416 с. URL: <https://dspace.lvduvs.edu.ua/handle/1234567890/4844>
2. Баранов О. А. Інформаційне право України: стан, проблеми, перспективи. К. : Видавничий дім «СофтПрес», 2005. 315 с. URL: http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=S&I21DBN=EC&P21DBN=&S21FMT=JwU_B&S21ALL=%28%3C.%3EU%3D%D0%A5849%284%D0%A3%D0%9A%D0%A0%29%3C.%3E%29&Z21ID=&S21SRW=GOD&S21SRD=UP&S21STN=1&S21REF=10&S21CNR=20
 3. Виноградова Г. В. Інформаційне право України: Навч. посіб. К. : МАУП, 2006. 144 с. URL: https://maup.com.ua/assets/files/lib/book/p09_23.pdf
 4. Грицай І.О. Конспект лекцій з навчальної дисципліни Інформаційне право. Дніпро 2016. URL: <https://dduvs.edu.ua/wpcontent/uploads/files/Structure/library/student/lectures>
 5. Жилияєв І. Б. Інформаційне право України: теорія і практика : [монографія]. К. : Парламентське вид-во, 2009. 104 с. URL: <https://ippi.org.ua/informatsiine-pravo-osnovi-teorii-i-praktiki>
 6. Коваленко Л.П. Інформаційне право. Запоріжжя. Видавничий дім "Гельветика". 2022. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pz_2012_119_19
 7. Кормич Б. А. Інформаційне право. Підручник. Харків: БУРУН і К., 2011. 334 с. URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Kormych_Borys/Informatsiine_pravo.pdf?PHPSESSID=1mvue4bjcdf29mk0pctvp4roo4
 8. Цимбалюк В.С., Гавловський В.Д., Гриценко В.В. та ін.; Основи інформаційного права України. / За ред. М.Я. Швеця, Р.А. Калюжного та П.В. Мельника., Навч. посіб. К.: Знання, 2004. 274 с. URL: <https://buklib.net/books/22031/>
 9. Уткіна М. С. Інформаційне право (у схемах і таблицях) : навчальний посібник. Суми : Сумський державний університет, 2022. 221 с. URL: <https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/89688/1/Utkina.pdf;jsessionid=E222CADCCE2D6BE156ABD30CCA11BD65>
 10. Арістова І.В., Баранов О.А., Дзьобань О.П. та ін. Юридична відповідальність за правопорушення в інформаційній сфері та основи інформаційної деліктології: монографія. Київ: КВІЦ, 2019. 344 с. URL: <https://ippi.org.ua/yuridichna-vidpovidalnist-zapravoporushennya-v-informatsiinii-sferi-ta-osnovi-informatsiinoi-delikt>
 11. Волкова А. М. Особливості юридичної відповідальності за правопорушення в інформаційній сфері. *Правова інформатика*. К. : НДІП НАПрН України, 2014. № 1 (14). С. 38-46. URL: http://www.iepd.kiev.ua/wp-content/uploads/2017/05/1_%90%27%90_%90%3E%90%F3%90_%90_%90%F8.pdf
 12. Правдюк С. А. Класифікація інформаційних правопорушень. URL : <http://www.pap.in.ua>.
 13. Тихомиров О.О. Інформаційні правопорушення: теоретико-правова концепція. *Право і суспільство*. 2017. № 3 частина 2. С. 142-145. URL: http://pravoisuspilstvo.org.ua/archive/2017/3_2017/part_2/34.pdf
 14. Коваленко Л. П. Стан і перспективи розвитку інформаційно-правової відповідальності. *Форум права*. 2013. № 1. С. 441-445. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/FP_index.htm_2013_1_76
 15. Писаренко, Г. М. Юридична відповідальність в інформаційній сфері. *Держава і регіони*. Серія право. 2018. №3 (61). С. 28-32. URL: http://www.law.stateandregions.zp.ua/archive/3_2018/7.pdf

Тема 9

1. Ковалів М. В., Єсімов С. С., Ярема О. Г. Інформаційне право України : навчальний посібник. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. 416 с. URL: <https://dspace.lvduvs.edu.ua/handle/1234567890/4844>
2. Баранов О. А. Інформаційне право України: стан, проблеми, перспективи. К. : Видавничий дім «СофтПрес», 2005. 315 с. URL: http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=S&I21DBN=EC&P21DBN=&S21FMT=JwU_B&S21ALL=%28%3C.%3EU%3D%D0%A5849%284%D0%A3%D0%9A%D0%A0%29%3C.%3E%29&Z21ID=&S21SRW=GOD&S21SRD=UP&S21STN=1&S21REF=10&S21CNR=20

3. Виноградова Г. В. Інформаційне право України: Навч. посіб. К. : МАУП, 2006. 144 с. URL: https://maup.com.ua/assets/files/lib/book/p09_23.pdf
4. Грицай І.О. Конспект лекцій з навчальної дисципліни Інформаційне право. Дніпро 2016. URL: <https://dduvs.edu.ua/wpcontent/uploads/files/Structure/library/student/lectures>
5. Жилияєв І. Б. Інформаційне право України: теорія і практика : [монографія]. К. : Парламентське вид-во, 2009. 104 с. URL: <https://ippi.org.ua/informatsiine-pravo-osnovi-teorii-i-praktiki>
6. Коваленко Л.П. Інформаційне право. Запоріжжя. Видавничий дім "Гельветика". 2022. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pz_2012_119_19
7. Кормич Б. А. Інформаційне право. Підручник. Харків: БУРУН і К., 2011. 334 с. URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Kormych_Borys/Informatsiine_pravo.pdf?PHPSESSID=1mvuq4bjcdf29mk0pctvp4roo4
8. Цимбалюк В.С., Гавловський В.Д., Гриценко В.В. та ін.; Основи інформаційного права України. / За ред. М.Я. Швеця, Р.А. Калюжного та П.В. Мельника., Навч. посіб. К.: Знання, 2004. 274 с. URL: <https://buklib.net/books/22031/>
9. Уткіна М. С. Інформаційне право (у схемах і таблицях) : навчальний посібник. Суми : Сумський державний університет, 2022. 221 с. URL: <https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/89688/1/Utkina.pdf;jsessionid=E222CADCCE2D6BE156ABD30CCA11BD65>
10. Міжнародне інформаційне право: теорія і практика. Монографія. Дніпропетровськ. : «Середняк Т. К.», 2015. 447 с. URL: https://www.iir.edu.ua/sites/default/files/2023-03/%D0%9F%D0%B0%D0%B7%D1%8E%D0%BA_%D0%90_%D0%92_%20%D0%9C%D1%96%D0%B6%D0%BD%D0%B0%D1%80%D0%BE%D0%B4%D0%BD%D0%B5%20%D1%96%D0%BD%D1%84%D0%BE%D1%80%D0%BC%D0%B0%D1%86%D1%96%D0%B9%D0%BD%D0%B5%20%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%BE_%D1%82%D0%B5%D0%BE%D1%80%D1%96%D1%8F%20%D1%96%20%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%BA%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B0.pdf
11. Дубов Д. В. Майбутнє кіберпростору та національні інтереси Україна: нові міжнародні ініціативи провідних геополітичних гравців : аналіт. доп. Київ : НІСД, 2012. 31 с. URL: <https://niss.gov.ua/sites/default/files/2013-02/Kyberprostyr-17541.pdf>
12. Забара І. М. Міжнародно-правове регулювання обміну інформацією. Інформ. і право. 2013. № 2. С.56-62. URL: <https://www.ippi.org.ua/zabara-im-mizhnarodno-pravove-regulyuvannya-obminu-informatsi%D1%94yu>

4. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. http://www.rada.gov.ua	- Веб-портал Верховної Ради України
2. http://www.president.gov.ua	- Веб-портал Адміністрації Президента України
3. http://www.kmu.gov.ua	- Веб-портал Кабінету Міністрів України
4. http://mon.gov.ua	- Веб-сайт Міністерства освіти і науки України
5. http://nbuv.gov.ua/	- Веб-сайт Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського
6. http://gntb.gov.ua/ua/	- Веб-сайт державної науково-технічної бібліотеки України
7. http://www.ounb.km.ua/	- Веб-сайт Хмельницької обласної універсальної наукової бібліотеки
8. http://www.adm.km.ua/	- Веб-сайт Хмельницької обласної державної адміністрації
9. http://km-oblrada.gov.ua/	- Веб-сайт Хмельницької обласної ради
10. http://www.khmelnysky.com/	- Веб-сайт Хмельницької міської ради